

Samen naar Zondag

Preekserie: Genesis – Van Eden naar Egypte Onderweg naar zondag 31 mei 2026: 'De dromenkoning'

In deze periode kijken we naar de geschiedenis van Abrahams nakomelingen Isaak, Jakob en Jozef. Deze zondag lezen we over Jakob, Jozef en zijn broers.

Hoe werkt 'Samen naar Zondag'? Maak een keuze uit een of meer van de volgende onderdelen:

1. Zelf ontdekken

Je overdenkt zelf het Bijbelgedeelte en kunt hierbij gebruik maken van een van de bijbelstudiemethodes. Als het vragen oplevert, noteer ze en probeer antwoorden te vinden. Neem je vragen en bevindingen mee naar je kring!

2. Aanvullende teksten en suggesties

Deze teksten en suggesties helpen je om na te denken over het Bijbelgedeelte en het thema.

3. Meer toelichting en gespreksvragen

Om je nog meer te helpen vind je hier een korte uitwerking van het thema en het Bijbelgedeelte en vragen om met elkaar op kring te bespreken.

1. Zelf ontdekken

Bijbeltekst: Genesis 37:2-24 (NBV21)

² Dit is de geschiedenis van Jakob en zijn nakomelingen.

Jozef, die inmiddels zeventien jaar was, weidde gewoonlijk samen met zijn broers de schapen en geiten; hij hielp de zonen van zijn vaders vrouwen Bilha en Zilpa, en de kwade geruchten die over zijn broers de ronde deden vertelde hij aan hun vader door. ³ Omdat Israël al oud was

toen Jozef werd geboren, hield hij meer van Jozef dan van zijn andere zonen, en hij had een prachtig bovenkleed voor hem laten maken in allerlei kleuren. ⁴ De broers zagen wel dat hun vader het meest van Jozef hield. Daarom konden ze Jozef niet uitstaan en hadden geen goed woord meer voor hem over.

⁵ Op een keer had Jozef een droom. Toen hij die aan zijn broers vertelde, kregen ze een nog grotere hekel aan hem. ⁶ 'Moeten jullie nu eens horen wat ik heb gedroomd,' zei hij. ⁷ 'We waren op het land schoven aan het binden, en toen kwam mijn schoof overeind en bleef rechtop staan. En jullie schoven gingen om die van mij heen staan en bogen daarvoor.'⁸ Zijn broers zeiden: 'Dacht je soms koning over ons te worden? Wil je over ons heersen?' Vanwege dat gepraat over zijn dromen gingen ze hem hoe langer hoe meer haten. ⁹ Opnieuw kreeg hij een droom die hij aan zijn broers vertelde. 'Ik heb alweer een droom gehad,' zei hij. 'Nu bogen de zon, de maan en elf sterren zich voor mij neer.'¹⁰ Toen hij dit aan zijn vader en zijn broers vertelde, wees zijn vader hem terecht: 'Zeg, wat is dat voor een droom! Moeten ik, je moeder en je broers ons soms voor jou komen neerbuigen?' ¹¹ Jozefs broers werden verteerd door jaloezie, maar zijn vader bleef nadenken over wat er gebeurd was.

¹² Toen Jozefs broers eropuit getrokken waren om de kudden van hun vader bij Sichem te laten grazen, ¹³ zei Israël tegen Jozef: 'Zoals je weet zijn je broers het vee aan het weiden bij Sichem. Ik wil dat jij naar hen toe gaat.' 'Dat doe ik,' zei Jozef, ¹⁴ en Jakob vervolgde: 'Kijk of het goed gaat met je broers en met het vee, en breng mij dan verslag uit.' Zo stuurde Jakob hem vanuit de Hebronvallei naar Sichem. ¹⁵ Toen Jozef daar in het veld rondwaalde, kwam er iemand op hem af die vroeg wat hij zocht. ¹⁶ 'Ik ben op zoek naar mijn broers,' antwoordde hij. 'Kunt u me zeggen waar zij het vee aan het weiden zijn?' ¹⁷ 'Ze zijn al van hier vertrokken,' zei de ander, 'ik hoorde hen zeggen dat ze naar Dotan zouden gaan.' Jozef ging zijn broers achterna en trof hen in Dotan aan.

¹⁸ Zijn broers zagen hem al van ver, en nog voordat hij hen had bereikt, hadden ze een plan beraamd om hem te doden. ¹⁹ 'Kijk daar eens,' zeiden ze tegen elkaar, 'daar komt die meesterdromer aan. ²⁰ Dit is onze kans! Laten we hem vermoorden en hem ergens in een put gooien. We zeggen gewoon dat hij door een roofdier is verslonden. Dan zullen we eens zien wat er van zijn dromen uitkomt.'²¹ Toen Ruben dat hoorde,

wilde hij proberen Jozef te redden. 'Nee, laten we hem niet om het leven brengen,' zei hij, ²² 'we mogen geen bloed vergieten! Gooi hem in deze put, hier in de woestijn, maar breng hem niet om.' Zo wilde hij Jozef uit hun handen redden en hem terugbrengen naar zijn vader. ²³ Zodra Jozef bij zijn broers was gekomen, trokken ze hem zijn bovenkleed uit, dat veelkleurige gewaad, ²⁴ en gooiden hem in de put; de put was leeg, er stond geen water in.

2. Aanvullende teksten en suggesties

1 Samuël 1:4-5

⁴ Wanneer Elkana zijn jaarlijkse offer bracht, gaf hij zijn vrouw Peninna en haar zonen en dochters een stuk van het offervlees. ⁵ Maar het mooiste stuk gaf hij aan Hanna, want haar had hij lief, ook al hield de HEER haar moederschoot gesloten.

Genesis 29:16-18

¹⁶ Nu had Laban twee dochters; de oudste heette Lea, de jongste Rachel. ¹⁷ Lea's ogen hadden geen glans, maar Rachel was mooi en aantrekkelijk. ¹⁸ Jakob was verliefd op Rachel, daarom zei hij tegen Laban: 'Ik zal zeven jaar voor u werken om Rachel, uw jongste dochter.'

Genesis 4: 3-7

³ Na verloop van tijd bracht Kaïn de HEER een offer van de opbrengst van het land. ⁴ Ook Abel bracht een offer: van de eerstgeboren dieren van zijn kudde offerde hij de beste stukken vlees. De HEER schonk aandacht aan Abel en zijn offer, ⁵ maar aan Kaïn en zijn offer niet. Dat maakte Kaïn woedend, zijn blik werd donker. ⁶ De HEER zei tegen hem: 'Waarom ben je zo kwaad, waarom kijk je zo donker? ⁷ Handel je goed, dan kun je toch iedereen recht in de ogen kijken? Handel je slecht, dan ligt de zonde op de loer, begerig om jou in haar greep te krijgen; maar jij moet sterker zijn dan zij.'

Romeinen 9:10-13

¹⁰ Sterker nog, Rebekka was van onze vader Isaak zwanger van een tweeling, ¹¹⁻¹² en al voor ze geboren waren en iets goeds of slechts gedaan hadden, werd haar gezegd: 'De oudste zal de jongste dienen.' Zo blijft Gods besluit van kracht: God kiest een mens niet uit op grond van

zijn daden, maar omdat Hij hem roept. ¹³ *Zoals ook geschreven staat: 'Jakob heb Ik liefgehad, Esau heb Ik gehaat.'*

Suggestie 1

Als je Genesis 37:2-24 gelezen hebt en je denkt aan de dienst van deze zondag, aan wat voor preek denk je dan? Waarover zal het gaan, denk je? Waarom?

Over welk onderwerp zou jij het liefst meer willen horen?

Waarom juist dat onderwerp? Welke vragen heb je daarbij?

Suggestie 2

Van zijn twaalf zonen houdt Jacob het meest van Jozef. In de Bijbel maar ook in het alledaagse leven komen we wel meer tegen dat de één meer geliefd is dan de ander. Is dat erg, is dat fout?

Als je denkt dat het 'in het ene geval niet goed is en in het andere geval niet verkeerd', kun je dan aangeven waar het verschil in zit?

Kun je dat uitleggen aan de hand van situaties in je eigen leven?

Zou God ook van de ene mens meer kunnen houden dan van de andere? Waarom denk je dat?

Suggestie 3

In de geschiedenis van Jozef zie je veel raakvlakken met het leven van Jezus. Daarom wordt van Jozef gezegd dat hij een type of voorafschaduwing is van Jezus. In welke verzen van de Genesis-lezing van deze zondag zie je iets van Jozef terug in het leven van Jezus? (Eventueel te onderbouwen aan de hand van bijbelteksten)

3. Meer toelichting en gespreksvragen

Genesis 37 begint met '*de geschiedenis van Jakob en zijn nakomelingen*' (vers 2). Het gaat direct uitgebreid over Jozef. Hij is blijkbaar heel belangrijk voor de geschiedenis van de nakomelingen van Jakob. Maar zijn broers willen daar niet van weten en willen hem zelfs doden. Ze hadden geen weet van wat God met Jozef voor Jakob (Israël) wilde doen. Ze hadden zelfs een afschuw van de dromen die Jozef daarover kreeg. Maar later zien we hoe God de dromen waarmaakt en Jozef in Egypte (!) het volk Israël van een hongersnood weet te redden.

De sarcastisch genoemde ‘meesterdromer’ of ‘dromenkoning’ wordt – naar Gods plan – de gedroomde koning! Met alle goede gevolgen van dien.

Dromen zijn in de Bijbel vaak verbonden met Goddelijke openbaringen. We zien het talrijke keren, zowel in het Oude als Nieuwe Testament, o.a. in:

Genesis 31:10-11 ¹⁰ *Op een keer, toen het vee bronstig werd, had ik een droom en daarin zag ik dat de bokken die de geiten besprongen, allemaal gestreept, gespikkeld of gevlekt waren.* ¹¹ *In die droom sprak de engel van God mij aan. “Jakob,” zei Hij, en ik antwoordde: “Ja, ik luister.”*

Matteüs 1:20

²⁰ *Toen hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer, die zei: ‘Jozef, zoon van David, wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen, want het kind dat ze draagt is verwekt door de heilige Geest.’ ²¹ Ze zal een zoon baren. Geef Hem de naam Jezus, want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.’*

De twee dromen in Genesis 37 die Jozef in zijn jonge jaren kreeg moeten voor hem een bemoediging en houvast zijn geweest in de tijd dat hij moest lijden. God zou hem niet loslaten en de dromen waarmaken.

1 Petrus 5:10: *Maar al moet u nog korte tijd lijden, God, de bron van alle genade, die u geroepen heeft om in Christus deel te krijgen aan zijn eeuwige luister, Hij zal u sterk en krachtig maken, zodat u staande zult blijven en niet zult wankelen.*

Vraag 1

In Genesis 37 wordt Gods plan met Jozef gedwarsboemd, maar het is geen feit waardoor Gods plan niet doorgaat.

Wat zijn voor jou ‘houvasten’ dat Gods plan altijd doorgaat?

Wat zie jij als Gods plan? Zie je er al wat van gebeuren? Wat?

Bemoedigt je dat? Wat is daarvan de uitwerking?

Heb je meegemaakt dat je niets zag van God maar Hem wel bent blijven vertrouwen? Op Zijn Woord (de Bijbel)?

**

Vraag 2

Wij hebben de Bijbel, in de eerste tijd van het Oude Testament sprak God o.a. door dromen en visioenen. Tweé keer dezelfde soort droom wordt wel gezien als zijnde: zeker, vaststaand, niet meer van af te brengen. Wanneer is voor jou iets vaststaand, waar je niet meer van af te brengen bent? Of is er (altijd) iets waardoor het toch nog anders kan worden?

**

Jakob bekommerde zich ook om de oudere zonen, hij zond niet voor niets Jozef naar hen toe om naar hun welstand te vragen, maar hielden de oudere zoons wel van hun vader als ze zijn geliefde zoon wilden doden? Hoe vreemd is het als je je vader dat verdriet wilt aandoen? Haat tegen de één blijkt in hun geval sterker dan de liefde voor een ander, hun vader nog wel.

¹¹ Jozefs broers werden verteerd door jaloezie, maar zijn vader bleef nadenken over wat er gebeurd was.

Vraag 3

In vers 9 lezen we dat zon, maan en sterren zich bogen voor Jozef. De vader en de broers zagen in dat beeld vader, moeder en broers terug als zon, maan en sterren. Dat is niet niks! Maar dat was blijkbaar niet genoeg om blij mee te zijn. Want ze moesten buigen voor één ander...

Jaloezie, hoe ga jij daarmee om?

Wanneer ben je tevreden als je niet nummer 1 bent?

Wanneer ben je niet tevreden als je niet nummer 1 bent?

Welke rol speelt God als jaloezie om de hoek komt kijken?

